

Романченко Т.Т.,

аспірант каф. регіоналістики і туризму
ДВНЗ «Київський національний університет
імені Вадима Гетьмана»
м. Київ, Україна

ПОТЕНЦІАЛ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ НА ЗАСАДАХ SMART-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ

Забезпечення сталого розвитку регіону, що базується на засадах сучасного інноваційного розвитку (smart-спеціалізації), є актуальним напрямом державного управління при вирішенні проблем соціально-економічного розвитку країни. Сучасні інноваційні smart-проекти є екологічно дружними до напрямів економічної політики в регіонах.

Саме тому в країнах ЄС актуальним є розширення застосування стратегії розвитку, яка базується на інноваціях. У зв'язку з цим кожна країна та регіон зобов'язані ідентифікувати галузі та сфери своєї спеціалізації в рамках визначення стратегій розвитку [4].

Загострення регіональної конкуренції обумовлює зростання ролі економіки знань, важливим елементом якої є національна інноваційна система, яка охоплює інноваційність фірм, наукових центрів, університетів, інших інноваційно зорієнтованих організацій, а також інноваційну політику, що забезпечує приєднання до ресурсу глобальних знань, їх асиміляцію та пристосування до локальних потреб і створення нових технологій. Дистанції (відриви) у сфері інноваційності між Україною та європейськими країнами-лідерами (також і за середнім значенням у ЄС) беззаперечно доводять необхідність застосування активних методів створення і стимулювання інноваційної діяльності як на національному, регіональному, так і на локальному рівнях[3].

Для визначення напрямів економічної політики на засадах smart-спеціалізації регіону необхідно розуміти чинники його системної сталості. До чинників, що визначають системну сталість розвитку регіону, відносять:

- стабільність динаміки структури;
- інституційне середовище економічної системи, її розвиток;
- структуру ресурсної бази та її динаміку;
- інформаційну взаємодію між її елементами;

– наявність науково обґрунтованої методичної бази оцінки стану регіональної економічної системи, необхідної для ухвалення рішень [2].

Організаційно-економічний механізм сталого розвитку повинен відповідати наступним вимогам:

– функціонувати в межах існуючого нормативно-правового поля;
– забезпечувати надійний захист національних і регіональних інтересів у сфері гарантування природно-техногенної та екологічної безпеки;

– надавати можливість до прогнозування та своєчасного запобігання загрозам і несприятливим процесам дотримання безпеки;

– ефективно функціонувати як у звичайних, так і в надзвичайних ситуаціях;

– визначатися чіткою структурою і функціональним розмежуванням органів влади [5].

Дотримання принципу сталого розвитку на місцевому, регіональному рівні на засадах інноваційного розвитку (smart-спеціалізації), а також на рівні національного господарства в цілому передбачає:

– раціональне використання природних ресурсів, впровадження сучасних інноваційних комплексних заходів щодо їх відновлення;

– створення ефективної територіальної структури регіонального інноваційного господарського комплексу (на основі схеми функціонального зонування території, що забезпечує виокремлення ареалів переважаючих видів економічної діяльності та оптимальне, екологічно-безпечне і соціально-зорієнтоване співвідношення їх площ в масштабі регіону);

– розвиток екологічно безпечного виробництва, що дозволяє дотримуватись природного екологічного балансу;

– заборону на застосування екологічно агресивних технологій та виробництв; обмеження розвитку водоемних, ресурсо- та енергоємних виробництв, перехід до масового використання енерго- та ресурсозберігаючих технологій, альтернативних традиційним екологічно-безпечним різновидам енергії (сонячної, вітрової, біологічної тощо) [1];

– інституційне управління в цілому та для університетів, зокрема, що передбачає запуск або контроль за різними інституційними процесами та нормативними положеннями, щоб забезпечити досягнення запланованих цілей та результатів.

Список бібліографічних посилань

1. Біла С.О. «Зелена економіка»: стратегічний пріоритет реформ на регіональному рівні. / С.О. Біла // Економічний вісник університету: збірник наукових праць учених та аспірантів. – Випуск 22/1. – Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2014. – С. 127–133.
2. Дегтярьова І. Теорії регіонального розвитку та їх еволюція як основа сучасного регіонального управління / І. Дегтярьова // Вісник Національної академії державного управління при Президентові України : Науковий журнал. – 10/2010. – № 4. – С. 141–148.
4. Маркіна І. А., Аранчій В. І., Сафонов Ю. М., Лепейко Т.І. та ін. Менеджмент ХХІ століття: глобалізаційні виклики : [монографія] / за ред. І. А. Маркіної. – Полтава : Видавництво «Сімон», 2017. – 728 с
5. Пика Я. «Smartspecialisations» у регіональних інноваційних екосистемах / Я. Пика, А. Янішевські // Журнал європейської економіки. – 2014. – №4. – С. 32–50.
6. Хлобистов Є.В. Екологічна безпека трансформаційної економіки / НАН України; Рада по вивченню продуктивних сил України / [відп. ред. С.І. Дорогунцов]. — К. : Агентство – Чорнобильінтерінформ, 2004. – 334 с